

EUROOPA KESKPANK

EUROOPA KESKPANGA SUUNIS,

21. jaanuar 2005,

millega muudetakse suunist EKP/2001/3 üleeuroopalise automatiseeritud reaalarvelduste kiirülekanandesüsteemi (TARGET) kohta

(EKP/2005/1)

(2005/88/EÜ)

EUROOPA KESKPANGA NÕUKOGU,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA SUUNISE:

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eelkõige artikli 105 lõike 2 esimest ja neljandat taanet,

Artikkel 1

Suunist EKP/2001/3 muudetakse järgmiselt.

võttes arvesse Euroopa Keskpankade Süsteemi ja Euroopa Keskpanka põhikirja, eelkõige selle artikleid 3.1, 12.1, 14.3, 17, 18 ja 22,

1. Artiklit 1 muudetakse järgmiselt:

ning arvestades järgmist:

a) tähestiku järjekorras lisatakse järgmised mõisted:

(1) 24. oktoobril 2002 märkis Euroopa Keskpanka nõukogu lisaks sidussüsteemile ära mitmed võimalused, mis võimaldavad keskpankadel TARGETiga liituda. Seetõttu otsustati, et pärast 10 uue liikmesriigi liitumist ELiga 1. mail 2004 antakse nende liikmesriikide keskpankadele TARGETiga liitumise osas õigused ja kohustused, mis vastavad teistele keskpankadele kehtivatele võimalustele. Seetõttu tuleb muuta suunist EKP/2001/3 üleeuroopalise automatiseeritud reaalarvelduste kiirülekanandesüsteemi (TARGET) kohta.⁽¹⁾

“ühendatud RKP – RKP, kelle reaalarvelduste süsteem on ühendatud TARGETiga teenust osutava RKP kaudu,

mitteosalev liikmesriik – EL liikmesriik, kes kooskõlas asutamislepinguga ei ole kasutusele võtnud ühisraha,

(2) Vajalik on täiendav väike muudatus suunises EKP/2001/3, et kajastada TARGETis osalejate juurdepääsu osas kehtivat tava.

teenust osutav RKP – RKP: i) kelle reaalarvelduste süsteem on ühendatud TARGETiga sidussüsteemi kaudu; ja ii) kes osutab ühendatud RKP-le piiriüleste maksete töötlemise teenuseid TARGETis, mis on seega kahepoolne liide;”

(3) Vastavalt põhikirja artiklitele 12.1 ja 14.3 moodustavad EKP suunised ühenduse õiguse lahutamatu osa,

b) EMP mõiste asendatakse järgmisega:

“EMP – Euroopa Majanduspiirkond, mis on määratletud 2. mail 1992. aastal Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning Euroopa Vabakaubandusühenduse liikmesriikide vahel sõlmitud Euroopa Majanduspiirkonna lepingus koos selle muudatustega;”

⁽¹⁾ EÜT L 140, 24.5.2001, lk 72. Suunist on viimati muudetud suunise EKP/2004/4 (ELT L 205, 9.6.2004, lk 1).

- c) mõiste "lõplikkus" või "lõplik" asendatakse järgmisega:

"lõplikkus või lõplik – maksekorralduse täitmise tagasivõt-matus, pöördumatus või tühistamatus ühendatud RKP, saatva RKP/EKP, saatva osaleja või mis tahes kolmanda isiku poolt, isegi mitte osaleja suhtes algatatud pankroti-menetluse korral; erandiks on maksekorraldus(t)es või selle/nende aluseks olnud tehingu(te)s esinevad kriminaal-kuritegudest või pettustest tulenevad rikkumised (kusjuures maksejõuetuse korral loetakse kahtlusperioodil pettusteks ka soodustusi ja tavapärasest väiksema väärtu-sega tehinguid) tingimisel, et otsuse teeb pädev kohus või muu pädev vaidluste lahendamise organ üksikjuhtude kaupa, ning veast tulenevad rikkumised,";

- d) mõiste "riikide keskpankade vahelised kontod" asenda-takse järgmisega:

"riikide keskpankade vahelised kontod – kontod, mille riikide keskpangad ja EKP üksteise jaoks oma raamatupidamises avavad piiriüleste TARGET-maksete teostamiseks, ilma käesoleva suunise artiklit 4a piiramata. Iga sellist riikide keskpankade vahelist kontot peetakse EKP või selle riigi keskpanga kasuks, mille nimele see avati,";

- e) mõiste "riigi reaalajalise brutoarveldussüsteemi talitlushäire" või "TARGETi talitlushäire" või "talitlushäire" asen-datakse järgmisega:

"riigi reaalajalise brutoarveldussüsteemi talitlushäire või TARGETi talitlushäire või talitlushäire – tehnilised raskused, puudused või rikked mis tahes riigi reaalajalise brutoar-veldussüsteemi või EKP maksesüsteemi tehnilises infrast-ruktuuris ja/või arvutisüsteemides või sidussüsteemide arvu-tivõrguühendustes või kahepoolse liites, või mis tahes muud riigi reaalajalise brutoarveldussüsteemi, EKP makse-süsteemi, ühendussüsteemidega või kahepoolse ühendusega seotud ilmingud, mis teevad võimatuks maksekorralduste töötlemise ja täitmise TARGETis samal päeval. Sama mõiste hõlmab ka juhtumeid, mil talitlushäire ilmneb korraga enam kui ühes riigi reaalajalises brutoarveldussüsteemis (näiteks tulenevalt võrguteenuse pakkujaga seotud rikkest),";

- f) mõiste "püsivahendid" asendatakse järgmisega:

"püsivahendid – eurosüsteemi poolt pakutud laenamise võimalus ja hoiustamisvõimalus."

2. Artikkel 2 asendatakse järgmisega:

"Artikkel 2

TARGETi kirjeldus

1. Euro puhul kasutatakse reaalajalise brutoarveldussüsteemi üleeuroopalist automatiseeritud brutoarvelduste reaalajalist kiirsüsteemi. TARGET koosneb riikide reaalajalistest brutoarveldussüsteemidest, EKP maksesüsteemist ja sidussüsteemist. Reaalajalised brutoarveldussüsteemid võivad ühineda TARGETiga sidussüsteemi või kahepoolse liite kaudu.

2. Mitteosalevate liikmesriikide reaalajalised brutoarveldussüsteemid võivad TARGETiga liituda, kui need reaalajalised brutoarveldussüsteemid vastavad artiklis 3 sätestatud miinimumnõuetele ja saavad paralleelselt oma siseriikliku vääringuga töödelda eurot. TARGETiga mis tahes liitumise eelduseks mitteosaleva liikmesriigi poolt on leping, milles asjaomaste riikide keskpangad lepivad kokku järgida käesolevas suunises TARGETi jaoks sätestatud reegleid ja korda (arvestades vajadusel spetsifikatsioone ja muudatusi, millele sellises lepingus osutatakse)."

3. Artiklit 3 muudetakse järgmiselt:

- a) lisatakse järgmine lõike a punkti 1 alapunkt v:

"v) ELis asutatud keskpangad, kelle reaalajalised brutoar-veldussüsteemid ei ole TARGETiga ühendatud,";

- b) lõige b asendatakse järgmisega:

"b) Valuutaühik

Kõik piiriülesed maksed peavad olema eurodes. ";

- c) lõike c punkt 3 asendatakse järgmisega:

"3. Kõikidele TARGETi kaudu tehtavatele piiriülestele maksetele kohaldatakse EKP nõukogu poolt kehtes-tatud ja III lisas märgitud ühtset hinda,";

- d) lõike f punkt 3 asendatakse järgmisega:

"3. Päevakrediiti antakse piisava tagatise vastu. Nõuetele vastavaks tagatiseks on samad varad ja vahendid, mis on tagatisena ette nähtud rahapoliitiliste toimingute puhuks, ning nende suhtes kohaldatakse samu hindamis- ja riskiohjamisreegleid. Kui välja arvata artikli 3 lõike a punkti 1 alapunktides i ja ii viidatud rahandusministeeriumid ja avaliku sektori asutused, ei tohi riigi keskpang tagatisena aktsepteerida võlakohustu-si, mis on emiteeritud või tagatud osaleja poolt või mõne üksuse poolt, kellega osapoolel on märkimis-väärne seos, vastavalt määratlusele direktiivi 2000/12/EÜ artikli 1 lõikes 26 ning nagu kohalda-takse rahapoliitiliste tehingute puhul.

Kõikide mitteosalevate liikmesriikide keskpangad, mille reaalarajalised brutoarveldussüsteemid on ühendatud TARGETiga vastavalt artikli 2 lõikele 2, võivad koostada ja pidada nõuetekohaste varade nimekirja, mida TARGETiga ühendatud reaalarajalistes brutoarveldussüsteemides osalevad asutused võivad kasutada tagatisena riigi keskpankade poolt eurodes antavate krediitide vastu, kui vastavasse nimekirja kantud varad vastavad samadele kvaliteedistandarditele ning nende suhtes kohaldatakse samu hindamis- ja riskiohjamisreegleid, nagu on ette nähtud rahapoliitiliste toimingute puhul aktsepteeritavatele tagatistele. Asjaomane riigi keskpank peab esitama vastava nõuetekohase varade nimekirja eelnevalt EKP-le kinnitamiseks.”

duvad vastuvõtva/saatva osaleja reaalarajalise brutoarvelduste konto krediteerimise/debiteerimisega.

4. Artiklit 4 muudetakse järgmiselt:

a) pealkiri asendatakse järgmisega:

“Sidussüsteemi kaudu tehtud piiriüleste maksete kord”;

b) sissejuhatav lõik asendatakse järgmisega:

“Sidussüsteemide kaudu tehtavate piiriüleste maksete korra suhtes kohaldatakse käesoleva artikli sätteid.”;

c) lõike b punkt 3 asendatakse järgmisega:

“3. Kõiki riikide keskpankade vahelisi kontosid peetakse eurodes.”

5. Lisatakse järgmine artikkel 4a:

“Artikkel 4a

Teenust osutava RKP kaudu teostatud piiriüleste maksete kord

Käesoleva artikli sätteid kohaldatakse kahepoolse liite kaudu tehtud või tehtavate piiriüleste maksete korra suhtes.

a) Liite kirjeldus

Kahepoolse liite kaudu piiriüleste maksete teostamiseks:

- teenust osutavat RKPd loetakse kas vastuvõtvaks või saatvaks RKPks kohustuste ja vastutuse osas, mis seonduvad piiriüleste maksete töötlemisega sidussüsteemi kaudu, saatva või vastuvõtva RKP/EKP ees,
- ühendatud RKPd loetakse kas vastuvõtvaks või saatvaks RKPks kohustuste ja vastutuse osas, mis seon-

b) Ühendatud RKP konto avamine ja kasutamine

1. Teenust osutav RKP avab oma raamatupidamises ühendatud RKP jaoks eurokonto.
2. Teenust osutav RKP annab ühendatud RKP-le piiramatut tagatiseta krediitivõimaluse.

3. Ühendatud RKP reaalarajalises brutoarveldussüsteemis osaleja poolt algatatud piiriüleste maksete teostamiseks debiteerib teenust osutav RKP ühendatud RKP kontot ja krediteerib teenust osutava RKP osaleja reaalarajalise brutoarveldussüsteemi kontot või krediteerib vastuvõtva RKP/EKP sisekontot teenust osutava RKP juures. Ühendatud RKP reaalarajalises brutoarveldussüsteemis osaleja jaoks piiriüleste maksete teostamiseks debiteerib teenust osutav RKP saatva RKP/EKP sisekontot või debiteerib teenust osutava RKP osaleja reaalarajalist brutoarvelduskontot ja krediteerib ühendatud RKP kontot.

c) Teenust osutava RKP ja ühendatud RKP kohustused ja vastutus

1. Kontrollimine

- a) Oma andmevahetuse süntaksi ja õigsuse eest vastutavad nii ühendatud RKP kui teenust osutav RKP ja nad peavad kokku leppima vastava andmete suhtes kohaldatava standardi osas.
- b) Ühendatud RKP-lt maksekorralduse saamisel kontrollib teenust osutav RKP viivitamata kõiki kohaseks töötlemiseks vajalikke maksekorralduse üksikasju. Juhul kui teenust osutav RKP leiab maksekorralduse tagasilükkamiseks süntaksi vigu või muid põhjusi, jätab ta vastava maksete teostamata ja käsitleb andmeid ja maksekorraldust kooskõlas teenust osutava RKP ja ühendatud RKP vahel kokku lepitud erireeglitega.

2. Arveldamine

- a) Ühendatud RKP reaalarajalises brutoarveldussüsteemis osaleja poolt algatatud piiriüleste maksete teostamiseks debiteerib ühendatud RKP oma osaleja kontot ja esitab teenust osutavale RKP-le maksekorralduse kooskõlas ühendatud RKP ja teenust osutava RKP vahel kokku lepitud tingimustega.

b) Kui teenust osutav RKP on kontrollinud artikli 4a lõike c punkti 1 alapunktiga b kooskõlas esitatud maksekorralduse kehtivust, peab teenust osutav RKP viivitamata:

i) debiteerima ühendatud RKP kontot ja

ii) saatma ühendatud RKP-le positiivse kinnituse.

c) Ühendatud RKP konto debiteerimisel peab teenust osutav RKP viivitamata krediteerima oma riigisisese reaalarajalises brutoarveldussüsteemis osaleja reaalarajalist brutoarvelduskontot või töötlemata makse sidussüsteemi kaudu kooskõlas artikliga 4. Kui teenust osutav RKP saab vastuvõtvalt RKP-lt/EKP-lt positiivse või negatiivse kinnituse, peab ta selle edastama ühendatud RKP-le.

d) Teenust osutava RKP reaalarajalises brutoarveldussüsteemis osaleja poolt algatatud piiriülese makse saatmiseks ühendatud RKP reaalarajalises brutoarveldussüsteemis osalejale, krediteerib teenust osutav RKP ühendatud RKP kontot maksekorralduse kättesaamisel viivitamata. Seejärel krediteerib ühendatud RKP viivitamata ühendatud RKP reaalarajalises brutoarveldussüsteemis osaleja kontot.

e) Reaalarajalises brutoarveldussüsteemis, mis ei ole teenust osutava RKP reaalarajaline brutoarveldussüsteem, osaleja poolt algatatud piiriülese makse saatmisel ühendatud RKP reaalarajalises brutoarveldussüsteemis osalejale, peab teenust osutav RKP maksekorralduse saamisel saatvalt RKP-lt/EKP-lt:

i) läbi viima artikli 4 lõike d punktis 1 ja artikli 4 lõike d punkti 2 alapunktis a kirjeldatud menetluse;

ii) seejärel krediteerima ühendatud RKP kontot ja teatama sellest ühendatud RKP-le ja

iii) seejärel saatma saatvale RKP-le/EKP-le positiivse kinnituse.

Allpunkti ii teate saamisel peab ühendatud RKP viivitamata krediteerima oma reaalarajalises brutoarveldussüsteemis osaleja kontot.

f) Teenust osutav RKP peab võtma kõik vajalikud ühendatud RKPga kokkulepitud meetmed, et tagada ühendatud RKP reaalarajalises brutoarveldussüsteemis osaleja konto krediteerimiseks vajaliku teabe ja andmete mis tahes juhul kättesaadavus ühendatud RKP-le.

g) Ühendatud RKP reaalarajalise brutoarveldussüsteemi tööaeg peab vastama lisa IV sätestusele.

3. Lõplikkus

Kahepoolse liite kaudu töödeldavate piiriüleste maksete lõplikkus määratakse kooskõlas artikli 4 lõike c punktis 2 ja artikli 4 lõike d punktis 2 sätestatud reeglitega.

4. Maksekorralduse teostamise vastutuse üleminek

Ühendatud RKP reaalarajalises brutoarveldussüsteemis osaleja poolt algatatud piiriülese makse korralduse teostamise vastutus läheb ühendatud RKP-lt üle teenust osutavale RKP-le hetkel, kui debiteeritakse ühendatud RKP kontot teenust osutava RKP juures ja läheb üle vastuvõtvale RKP-le/EKP-le kooskõlas artikli 4 lõikega e. Ühendatud RKP reaalarajalises brutoarveldussüsteemis osaleja piiriülese maksekorralduse teostamise vastutus läheb saatvalt RKP-le üle teenust osutavale RKP-le, kui saatev RKP/EKP on saanud positiivse kinnituse, nagu kirjeldatud artikli 4a lõike c punkti 2 alapunkti e allpunktis iii.

d) Veakäsitluskord

Artikli 4 lõikes f sätestatud korda kohaldatakse ühendatud RKP suhtes.

e) Suhe võrguteenuse pakkujaga

Kõik ühendatud RKPd ja EKP peavad olema ühendatud võrguteenuse pakkujaga või peab neil olema vastav sisendkoht. Kahju kandnud ühendatud RKP peab kohaldatavate õigusnormide rikkumise korral nõudma võrguteenuse pakkujalt hüvitist ja ühendatud RKP peab esitama mis tahes nõude otse võrguteenuse pakkujale.

f) Teave osalejatele

Kõik RKPd teatavad oma reaalarajalises brutoarveldussüsteemis osalejatele, et teenust osutava RKP antud positiivne kinnitus seoses piiriüleste maksetega ühendatud RKP reaalarajalises brutoarveldussüsteemis osalejale tõendab, et krediteeriti ühendatud RKP kontot teenust osutava RKP juures, kuid ei tõenda, et krediteeriti vastuvõtva osaleja kontot ühendatud RKP juures. RKPd muudavad oma riigi reaalarajalise brutoarveldussüsteemi õigusnorme vastavalt, kui vaja.”

6. Artiklit 8 muudetakse järgmiselt:

a) lõike 1 punkt b asendatakse järgmisega:

“b) TARGETi hüvitiste skeemi kohaldatakse kõikide riigiseste reaalarjaliste brutoarveldussüsteemide suhtes (olenemata sellest, kas need reaalarjalised brutoarveldussüsteemid on ühendatud TARGETiga sidussüsteemi või kahepoolse liite kaudu) ja EKP maksesüsteemi suhtes ning see on kättesaadav kõikidele TARGETi osalejatele (sealhulgas TARGETis osalejad, kes on osalevate liikmesriikide reaalarjalistes brutoarveldussüsteemides osalejad, kuid ei ole eurosüsteemi rahapoliitika toimingute osapooliks, ja TARGETis osalejad, kes on mitteosalevate liikmesriikide reaalarjalistes brutoarveldussüsteemides osalejad) seoses kõikide TARGETi maksetega (ilma siseriiklike ja piiriülesteid makseid eristamata). TARGETi hüvitiste skeem ei ole kohaldatav EKP maksesüsteemi klientidele EKP maksesüsteemi kasutamise tingimuste kohaselt, mis on avaldatud EKP kodulehel (www.ecb.int) ja mida regulaarselt ajakohastatakse.”;

b) lisatakse järgmine lõike 1 punkt c)^a:

“c)^a Artikli 8 lõike 1 punkti c alapunkti ii mõttes ei loeta teenust osutavat RKPd kolmandaks isikuks.”;

c) lisatakse järgmine lõike 1 punkt f:

“f) Kui ühendatud RKP ei saa piiriülest makset töödelda seoses teenust osutava RKP reaalarjalise brutoarveldussüsteemi talitlushäirega, on teenust osutav RKP nende maksete suhtes talitlushäirega RKP.”

7. Artikkel 9 asendatakse järgmisega:

“Artikkel 9

Vääramatu jõud

RKPD/EKP ei vastuta käesoleva suunise mittejärgimise eest, kui käesolevast suunisest tulenevaid kohustusi ei ole võimalik

täita või kui nende kohustuste täitmine peatatakse või lükkatakse edasi sellise sündmuse tõttu, mille ilmumine mõistlikkuse põhimõttest lähtuvalt ei olene neist (muuhulgas seadmete rike või talitlushäire, loodusõnnetus, vääramatu jõud, streigid või töövaidlused). Samas ei mõjuta see nende kohustust omada käesolevas suunises nõutavaid varuvõimalusi, rakendada artikli 4 lõikes f ja artikli 4a lõikes d viidatud weakäsitluskorda, kui see on vaatamata vääramatu jõu ilmingule võimalik, ning rakendada kõiki mõistlikke jõupingutusi selle ilmingu mõju leevendamiseks.”

8. Artikli 10 lõige 2 asendatakse järgmisega:

“2. Selliste riikide keskpankade vaheliste või ühe riigi keskpanga ja EKP vaheliste vaidluste korral määratletakse vastastikused õigused ja kohustused seonduvalt TARGETi kaudu töödeldud maksekorraldustega ning kõigi muude käesolevas suunises viidatud küsimustega: i) vastavalt käesolevas suunises ning selle lisades viidatud reeglitele ja menetlusele; ning ii) vastuvõtva riigi keskpanga/EKP asukoha liikmesriigi seadustele, mis on täiendav allikas piiriülesteid makseid puudutavate vaidluste lahendamiseks.”

9. IV lisa asendatakse tekstiga käesoleva suunise lisas.

Artikkel 2

Käesolev suunis jõustub 25. jaanuaril 2005.

Seda kohaldatakse alates 7. märtsist 2005.

Artikkel 3

Käesolev suunis on adresseeritud osalevate liikmesriikide keskpankadele.

Frankfurt Maini ääres, 21. jaanuar 2005

EKP nõukogu nimel

EKP president

Jean-Claude TRICHET

LISA

"IV LISA

TARGETi TÖÖAEG

TARGET ja seega ka TARGETis osalevad või sellega ühendatud riikide keskpangad ja riikide reaalaajalised brutoarveldussüsteemid lähtuvad tööaja osas järgmistest reeglitest.

1. TARGETi viiteaeg on "Euroopa Keskpanga aeg", mis on määratletud kui kohalik aeg EKP asukohas.
2. TARGETi ühtne tööaeg on 07.00–18.00.
3. Võimalik on varasem tööaeg, st enne 07.00, kui EKP-le on selle kohta saadetud eelnev teade:
 - (i) siseriiklikel põhjustel (näiteks väärtpaberitehingute arvelduste lihtsustamiseks, netoarveldussüsteemide saldode tasaarvelduseks või muude siseriiklike tehingute arvelduseks, näiteks riigi keskpanga poolt reaalaajalise brutoarveldussüsteemi süsteemidesse öösel suunatud tehingute grupeerimiseks); või
 - (ii) EKPSiga seotud põhjustel (näiteks päevadel, mil eeldatakse erakorralisi maksemahte, või selleks, et vähendada välisvaluutades arveldamise riske Aasia valuutasid hõlmavate välisvaluutatehingute euroosa töötlemisel).
4. Klientide maksete (nii siseriiklike kui ka piiriüleste⁽¹⁾) lõpptähtajaks on üks tund enne TARGETi tavapärase tööaja lõppu; ülejäänud aeg on ainult pankadevahelisteks makseteks (nii siseriiklikeks kui ka piiriülesteks⁽²⁾) likviidsuse ülekandmiseks osalejate vahel. Klientide maksed määratletakse makseteadekena formaadis MT100 või sellega võrdväärse siseriikliku makseteadekena (mis kasutab piiriülese ülekande formaati MT100). Siseriiklike maksete tähtaja lõpetamise üle 17.00 otsustab iga riigi keskpang koos koos oma pangandusringkondadega. RKPd võivad jätkata klientide siseriiklike maksete töötlemist, mis olid kell 17.00 järjekorras.

⁽¹⁾ Ühendatud RKP reaalaajalises brutoarveldussüsteemis osalejalt teenust osutava RKP kaudu klientide piiriüleste maksete saatmise tähtaeg lõpeb 16:52:30.

⁽²⁾ Ühendatud RKP reaalaajalises brutoarveldussüsteemis osalejalt teenust osutava RKP kaudu piiriüleste pankadevaheliste maksete saatmise tähtaeg lõpeb 17:52:30."